

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2020

Forssan ammatti-instituutti | Faktia Oy
LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

ARVIOINTIKERTOMUS 2020

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely

Yhtymävaltuusto on 26.9.2017 valinnut seuraavan tarkastuslautakunnan:

Varsinainen jäsen

Pauli Marttila, puheenjohtaja
Tuija Jäppinen, varapuheenjohtaja
Christer Friskopf
Nina Schulman

Varajäsen

Timo Heikkilä
Minna Kuljuntausta
Ismo Valve
Auli Hossi

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta on tehtävänsä suorittamiseksi kuullut johtavien viranhaltioiden selostukset vuoden 2020 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta ja toimialan ajankohtaisista asioista sekä perehtynyt valtuuston ja hallituksen pöytäkirjoihin, vuosien 2020 - 2022 taloussuunnitelmaan, vuoden 2020 tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sekä tilintarkastusraportteihin.

Lakisääteisen tilintarkastuksen on suorittanut BDO Audiator Oy, vastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Piia-Tuulia Rauhala ja tarkastajana tarkastaja Petra Palm.

Tarkastuslautakunnan toiminta

Lautakunta on kokoontunut vuoteen 2020 kohdistuvaa arviointia varten neljä kertaa. Työnsä lautakunta on toteuttanut etukäteen laaditun työohjelman mukaisesti. Tarkastuslautakunta on tutustunut kuntayhtymän eri toimialojen toimintaan viranhaltijoiden esittelyjen, toimintaa ja taloutta koskevien raporttien ja pöytäkirjojen avulla sekä tutustumalla toimitiloihin.

Kokousaika:	Arvioitavat asiat:	Arviointimenetelmä:
10.9.2020	<p>Vuoden 2020 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ajankohtaiskatsaus)</p> <p>Koulutusalan esittely: Sosiaali- terveys- ja kasvatusala</p>	<p>Haastattelut: kuntayhtymän johtaja ja talousjohtaja</p> <p>Koulutuspäällikkö Heli Elo-Vuola</p>
25.11.2020	<p>Vuoden 2019 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ajankohtaiskatsaus)</p> <p>Tutustuminen sosiaali- terveys- ja kasvatusala koulutustiloihin</p> <p>Sidonnaisuudet</p>	<p>kuntayhtymän johtaja ja talousjohtaja</p> <p>Koulutuspäällikkö Heli Elo-Vuola</p>

10.3.2021	<p>Vuoden 2020 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen/alustava tilinpäätös</p> <p>Talous- ja henkilöstöpalveluiden esittely</p> <p>Tilintarkastajan väliraportointi Arviointikertomuksen valmistelu</p>	<p>kuntayhtymän johtaja</p> <p>elinvoimajohtaja</p>
-----------	--	---

Arvioinnin painopistealueina ovat olleet koulutusasioista sosiaali-, terveys- ja kasvatustalouden sekä tukipalveluista talous- ja henkilöstöhallinto.

2. Edellisten vuosien arviointikertomusten johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Tarkastuslautakunnan vuoden 2019 arviointikertomuksessa ei ollut erityisiä huomioita, jotka olisivat vaatineet toimenpiteitä.

3. Valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

3.1. Yleistä kuntayhtymän taloudesta

Vuoden 2020 tilikauden tulokseksi muodostui 727.630,62 euroa. Poistoeron vähennyksen ja varausten vähennyksen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 655.101,66 euroa. Sitovaksi tavoitteeksi vuodelle 2020 asetettiin, että käyttöomaisuuden vuosipoistot on kyettävä rahoittamaan toimintakatteella ja investointivaroilla. Tämä tavoite saavutettiin.

Avustusta tilivuoden aikana on saatu ammatillisten opettajien ja ohjaajien resurssien lisäämiseen, lähihoitajakoulutuksen kehittämiseen sekä koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasaamiseen.

Investointeja on toteutettu 0,3 miljoonalla eurolla. Isoimmat investoinnit olivat: pyöräkuormaaja (43 000 eur) ja liikuntasalin peruskorjaus (135 760 eur).

3.2. Talousarvion toteutuminen

Käyttötalouden osan tulosaluekohtaiset toimintakatteet on hyväksytty vuoden 2020 talousarvion tulosalueen sitoviksi määrällisiksi tavoitteiksi, joita ei saa ylittää. Tulosalueiden toimintakatetavoitteet saavutettiin pääsääntöisesti, ainoastaan koulutuksen osalta tekniikan alat eivät saavuttaneet toimintakatetavoitetta. Koko koulutus-toimintaa tarkastellessa toimintakatetavoite saavutettiin. Pandemiavuosi vaikutti toimintaan ja aiheutti ylimääräisiä kustannuksia maskien ja puhdistusvälineiden osalta, jotka kirjattiin kuntayhtymän yhteisiin kustannuksiin yleishallinnon tulosalueelle. Lisäksi konsernilaskutus jäi 132 000 euroa arvioitua vähäisemmäksi. Koko kuntayhtymän tasolla toimintakatetavoite kuitenkin saavutettiin.

Tulosalue	TALOUSARVIOMUUTOS 2020			TILINPÄÄTÖS 2020			Ero talousarvioon
	Toimintatuotot	Toimintakulut	Tulosalueen toimintakate	Toimintatuotot	Toimintakulut	Tulosalueen toimintakate	
Tekniikan alat I	1 028 770	-1 010 086	18 684	1 057 629	-1 064 323	-6 695	-25 379
Tekniikan alat II	1 585 011	-1 324 375	260 636	1 719 438	-1 508 493	210 945	-49 691
Palvelualat	784 109	-938 757	-154 648	1 016 630	-972 095	44 536	199 184
Liiketoiminta-, media- ja elintarvikeala	1 595 010	-1 563 497	31 513	1 810 620	-1 590 878	219 743	188 230
Sosiaali- terveys- ja kasvatusala	1 044 676	-1 144 890	-100 214	1 267 488	-1 154 068	113 420	213 634
Työelämäpalvelut	754 770	-1 111 802	-357 032	670 828	-980 446	-309 618	47 414
							0
Yleishallinto	0	-323 039	-323 039	25	-334 913	-334 888	-11 849
Opiskelijahallintopalvelut	41 000	-805 579	-764 579	56 909	-738 982	-682 073	82 506
Opiskelijapalvelut	198 145	-430 855	-232 710	149 095	-511 442	-362 346	-129 636
Tukipalvelut	147 800	-2 619 181	-2 471 381	171 982	-2 545 595	-2 373 613	97 768
Yhteensä	7 179 291	-11 272 061	-4 092 770	7 920 644	-11 401 235	-3 480 591	612 179
Kohdentamaton rahoitus			5 680 769			5 088 138	-592 631
Toimintakate			1 587 999			1 607 547	19 548
Rahoitustuotot ja -kulut			904			-57	-961
Käyttömaisuuden poistot			-926 279			-879 860	46 419
Varausten muutos			444 565			-72 529	-517 094
Tilikauden ylijäämä			1 107 189			655 102	-452 087

	Talousarvio 2020	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 1.1.2020-31.12.2020	Poikkeama
Toimintatuotot	12 106 528	753 532	12 860 060	12 979 235	119 175
Myyntituotot	11 604 456	736 209	12 340 665	12 429 856	89 191
Maksutuotot	9 500	0	9 500	21 997	12 497
Tuet ja avustukset	461 572	17 323	478 895	497 953	19 058
Muut toimintatuotot	31 000	0	31 000	29 429	-1 571
Toimintakulut	-11 233 197	-38 864	-11 272 061	-11 371 688	-99 627
Henkilöstökulut	-8 191 530	-112 339	-8 303 869	-8 522 074	-218 205
Palvelujen ostot	-1 476 932	108 773	-1 368 159	-1 288 770	79 389
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-1 009 333	-22 560	-1 031 893	-1 051 423	-19 530
Avustukset	-48 000	19 000	-29 000	-19 043	9 957
Muut kulut	-507 402	-31 738	-539 140	-490 378	48 762
Toimintakate	873 331	714 668	1 587 999	1 607 547	19 548
Rahoitustulot ja -kulut	904	0	904	-57	-961
Korkotuotot	2 000	0	2 000	596,49	-1 404
Muut rahoitustulot	2 404	0	2 404	3 133,79	730
Korkokulut	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-3 500	0	-3 500	-3 787	-287
Vuosikate	874 235	714 668	1 588 903	1 607 490	18 587
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-926 279	0	-926 279	-879 860	46 419
Tilikauden tulos	-52 044	714 668	662 624	727 631	65 007
Poistoerän lisäys (-) tai vähennys (+)	444 565	0	444 565	272 278	-172 287
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	-344 807	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	
Tilikauden ylijäämä (+)/alijäämä (-)	392 521	714 668	1 107 189	655 102	-452 087

Sitovaksi tavoitteeksi asetettiin, että instituutin on kyettävä rahoittamaan käyttöomaisuuden vuotuispoistot toimintakatteella ja investointivaroilla. Vuoden 2020 toimintakate oli 1.607.547,31 euroa ja investointivaroja tuloutettiin 427.471,04 euroa. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 879.859,81 euroa, joten tavoite saavutettiin.

3.3. Konsernitavoitteet

Talousarviossa vuodelle 2020 ei ole asetettu erityisiä tavoitteita konserniyhtiö Faktia Oy:lle. Talousarviossa on todettu, että kuntayhtymän tavoitteet koskevat myös yhtiötä soveltuvin osin ja yhtiön toiminnan tulee olla taloudellisesti kannattavaa.

4. Valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

4.1. Sitovat toiminnalliset tavoitteet

- oppilaitoksen opetus ja opetusjärjestelyt ovat laadukkaita: opiskelijatavoite vähintään 3,8, toteutui (4,34)
- 75 %:lla valmistuvista opiskelijoista on tiedossa heti työpaikka: toteutui: tutkinnon suorittaneista työllistyi 76 %
- vähintään 1205 opiskelijavuotta (*TA-muutos, TA 1228*): tavoitetta ei saavutettu, vaan tavoite alitettiin 22 vuodella. Alkuperäistä 1228 opiskelijavuoden määräistä tavoitetta alennettiin pandemian aiheuttamien haasteiden vuoksi 1205 opiskelijavuoteen.

Strategisten tavoitteiden voidaan todeta toteutuneen pääosin kuntayhtymätasolla, vaikka osa tavoitteista ei toteutunut koronan vuoksi.

Oppimis- ja kasvunäkökulman osalta jotkut strategisista tavoitteista eivät toteutuneet koronapandemian vuoksi. Henkilöstön työtyytyväisyysmittauksen tavoite 3,8 asteikolla 1-5 ei toteutunut (keskiarvo 3,75). Koronan vuoksi opetus- ja ohjaushenkilöstön tavoite 5 päivän työelämäjaksolle ja konsernitason tavoite 50 päivää KV-työelämäympäristössä eivät toteutuneet. Digiosaaminen ei toteutunut tavoitetasojen osalta.

Asiakaslähtöisyyden osalta väyläopintojen ja kansainvälisten jaksojen osallistujatavoitteet eivät toteutuneet. Koronavirus vaikutti erityisesti kansainvälisten opintojaksojen osallistujamääriin.

Taloudellisuuden ja tuloksellisuuden osalta ei toteutunut tavoitteena ollut tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä, josta jäätiin noin 2 %. Koronapandemia vaikutti opiskeluaikojen pidentymiseen ja nosti opintojen keskeyttämislukemia erityisesti työvoimakoulutuksen osalta. Tavoitteena ollut vähintään 70 %:n läpäisyaste ei toteutunut, vaan se jäi 57 %:iin. Keskeyttämiselle asetettu enimmäistavoite 3 % vuodessa ei toteutunut, vaan yhteishausta tulleiden keskeyttämisprosentti oli 4,19 % ja jatkuvan haun kautta tulleiden 12,7 %.

Opetushenkilöstön pedagoginen pätevyys on hyvällä tasolla, tavoite 90 %, ylittyi niukasti ollen 92 %.

Kaikki sisäisten prosessien tavoitteet toteutuivat.

4.2. Strategiset painopisteet

Kuntayhtymän strategiset painopisteet olivat vuonna 2020 seuraavat:

1. Vahva ja dynaaminen yhteys seudun yrityksiin toimijoihin
2. Markkinoinnin ja viestinnän tehostaminen
3. Toiminta syrjäytymisen ehkäisyssä
4. Ilmasto- ja kiertotalousteemat
5. Teknologia
6. Kilpailukyvyyn vahvistaminen

Toiminnan rahoituspohjan turvaamiseksi sekä opiskelijoiden hankinta, että yhtiön liikevaihdon kehitys on turvattava. Lisäksi nuorten osuutta opiskelijoista tulisi kasvattaa, jotta kaikki aloituspaikat täyttyisivät.

Seudun aikuisten matala koulutustaso vaatii toimia, jotta seudun yritykset saavat riittävän koulutustason omaavaa työvoimaa entistäkin paremmin. Strategisten painopisteiden toteutumisesta eri tulosalueilla on raportoitu tilinpäätöskirjassa kattavasti.

5. Yhteenveto valtuustokauden tavoitteiden toteutumisesta

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan Forssan ammatti-instituutin ja Faktian yhdistymiseen liittyvät haasteet ovat heijastuneet kuntayhtymän toimintaan kulu-neella valtuustokaudella. Kokonaisuutena voidaan kuitenkin arvioida, että yhdistyminen on ollut hyvä ratkaisu toiminnan kehittämisen näkökulmasta.

Tarkastuslautakunta esittää arvionaan, että kuntayhtymässä on erinomaisesti ennakoi-tu tulevia muutoksia ja mm. ammatillisen koulutuksen reformiin valmistaudut-tiin hyvin. Ammatillisen koulutuksen lainsäädäntökokonaisuus tuli voimaan 1.1.2018 ja rahoitusjärjestelmään tuli merkittäviä muutoksia sekä samalla haasteita käytän-nön työhön. Uusi rahoitusjärjestelmä edellyttää, että kuntayhtymä rahoituksen saa-jana toimittaa rahoittajalle koko ajan seurantatietoja mm. opiskelijan suoritukset, valmistuminen, keskeyttäminen ja poissaolot.

Vuonna 2019 aikana kuntayhtymälle hyväksyttiin Strategia 2020 sekä henkilöstö- ja viestintästrategia. Strategiat ovat toimineet hyvänä pohjana toiminta- ja ta-loussuunnitelmien laadinnalle sekä myös käytännön toiminnassa. Vuonna 2020 val-misteltiin organisaatiomuutosta, joka astui voimaan 1.1.2021.

Tarkastuslautakunta arvioi, että työelämäyhteistyöhön panostaminen on hyvällä to-lalla. Korona-pandemia on kuitenkin vaikeuttanut erityisesti työssäoppimista, näyt-tötutkintoja sekä työelämäyhteistyötä. Tarkastuslautakunnan saaman käsityksen mukaan Korona-pandemian edellyttämä opetuksen digiloikka on onnistunut kun-tayhtymässä hyvin, vaikka Korona onkin vaikuttanut negatiivisesti jonkin verran opiskelijavuosien kertymiseen.

Palaute kuntayhtymän toiminnasta on ollut hyvää sekä opiskelijoiden että työelä-män suunnasta. Tarkastuslautakunta arvioi vierailukäyntiensä perusteella, että kun-tayhtymän opiskeluympäristö on kunnossa ja toimiva.

Tilikaudella 2020 kuntayhtymä osti henkilöstövuokrausyritys JobPari Oy:n koko osa-kekannan. Yrityskauppa vahvistaa kuntayhtymäkonsernin palvelutarjontaa ja luo työllistymismahdollisuuksia opiskelijoille.

Koronavuosi 2020 on ollut haastavaa opiskelijoille ja henkilökunnalle. Vuoden aikana toteutettiin toistakymmentä erilaista ohjetta ja muutosta.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan valtuuston asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin hyvin vuonna 2020 haastavasta pandemiatilanteesta huolimatta. Tulevaisuuden haasteisiin kuuluvat mm. oppivelvollisuuden noston mukanaan tuomat avoimet kysymykset.

Tarkastuslautakunnan johtopäätökset valtuustokaudesta

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan kuntayhtymä on saavuttanut sille asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet hyvin valtuustokaudella. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kuntayhtymän taloutta ja hallintoa on hoidettu taitavasti. Kuntayhtymän toiminta on ollut proaktiivista.

Tilintarkastaja on antanut 21.4.2021 tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2020. Kertomus ei sisällä huomautuksia. Tilintarkastaja on esittänyt vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille vuoden 2020 osalta. Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan esitykseen.

Tarkastuslautakunnan ja kuntayhtymän viranhaltijoiden yhteistyö on ollut hyvää, ja tarkastuslautakunta on saanut kaikki pyytämänsä selvitykset viivyttämättä ja riittävän laajoina.

Tarkastuslautakunta esittää lämpimät kiitoksensa koko kuntayhtymän henkilökunnalle alueen ihmisten hyväksi tehdystä työstä.

Forssassa 21. huhtikuuta 2021

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän tarkastuslautakunta

Pauli Marttila
puheenjohtaja

Tuija Näppinen
varapuheenjohtaja

Nina Schulman
jäsen

Christer Friskopf
jäsen